

ДИЈЕГО ГАРСИЈА, ОСТРВО КОЈЕГ СЕ БАШ САД ТРЕБА ПОНОВО СЕТИТИ

Цинизам као стратешка предност

Дешавало се то много пута, на многим местима атлантистичке окупације. Ратовима и страхотама, претњама и обећањима покренеш исељавање становништва из неке области. Испразниш територију коју хоћеш да приграбиш за војну базу, нафтну платформу, експерименталну зону. Онда се ушеташ на пуну земљу, нико те ништа не пита, нико ти не смета, а бреме огромног броја избеглица натовариш сумњивим пријатељима и несумњивим непријатељима. Ако неко покуша институционално да се бори против тога, постарај се да убрзо схвати: међународни односи у доба американизма засновани су на уличарским принципима, међународно право је играчка за слабе. Преостаје, дакле, само једно решење

Пише: проф. др Владимир Божовић

Шездесетих година прошлог вијека, [Дијега Гарсија](#) је било једно од оних непознатих, идиличних острва у Индијском океану. Уједно, то је и највеће острво Шаго архипелага које се састоји од неколико десетина малих тропских острва. По колонијалном наслеђу, архипелаг је остао у саставу Велике Британије. У

гламурозној љепоти

Дијега Гарсије живјело је око 2.000 људи. Имали су своју цркву, школу, пошту, болницу, жељезничку станицу, дивна села и опуштен, музикалан живот. Наивна туристичка пропаганда тих година, у спорим кадровима искрзаних слика, приказује тамнопуте становнике Дијега Гарсије како раздрагано машу и позивају госте у свој рајски кутак.

А онда су једног дана, најезени НАТО генерали раширили хладноратовске карте и злокобно показали прстом на острво. Дијега Гарсија је означено као *јединствени природни носач авиона* и будућа база стратешке предности”.

Под тим дугим НАТО прстима, закотрљала се злехуда судбина острвљана.

Наиме, британска влада је у пуној тајности, заобишавши парламент и јавност, 1966. потписала уговор са војском САД о коришћењу Дијега Гарсије на 50 година. Цијена – збиља ситница: тричави попуст приликом куповине америчке морнаричке опреме и оружја. Једини амерички услов, бритак и нацистички упрошћен, био је: очистити острво!

Од тог тренутка, из дана у дан, копнио је простодушни и ведри живот Дијега Гарсије. Почео је организовани злочиначки подухват бестијалног протјеривања његових становника. Дошли су мјесеци патње и страха. Најприје су „савезници” побили све кућне љубимце на острву. Гасом! Прострује жмарци од неизбјежних, ужасавајућих асоцијација, зар не? Потом су беживотна тијела љупких створења запаљена на заједничкој ломачи наочиглед истраумиране дјеце и њихових родитеља. Циљ је потпуно остварен – уселио се паничан страх у срца добрих људи. Упоредо, Британци су прекинули сваку доставу хране и љекова својим грађанима на острву. Један по један, а убрзо потом и стотину по стотину, становници Дијега Гарсије су насилно утрпавани у бродове. Одредиште: Маурицијус. Ти бродови, утонули под теретом прогнаничке патње, постали су уобичајена слика ових дана. Како тада, тако и данас, исти актери досољавају свјетска мора људском несрећом. Само су, у међувремену, усавршили технику, учинили је перфиднијом. Умјесто њих, протјеривања и убијања обављају локални „терористи по уговору”, обучени у њиховим базама и плаћени њиховим новцем. За то вријеме, медијско и идеолошко препакивање терориста у „борце за слободу”, по увјежбаном обрасцу, врши локални НВО #грант #НАТО #багра сектор.

ПРЕДРИБЛОВАНИ ПРАВО, МОРАЛ И ЉУДСКОСТ

Гарсијевци су свој живот наставили у „привременим условима”. У распалим кућама, без елементарних услова за живот. Из тих страћара, чак и данас (забиљежено у сјајном документарцу *Stealing nation* чују се болни уздаси, преточени у дирљиву пјесму туге за домом, за сунчаним острвом срећног живота.

Након неколико протеста осамдесетих година XX вијека, британска влада је прогнаницима понудила „помоћ” од 3.000 фунти. Углавном неписмени, они су отиском прста „потврђивали” пријем помоћи. Међутим, то је била још једна типично британска подлост. У документу на енглеском језику, међу слојевима неразумљивих правних формулација, била је скривена клаузула којом се прогнани „добровољно” одричу права на повратак.

Ипак, захваљујући неким упорним и добрим људима, „случај Дијега Гарсија” нашао се пред судом. Та правна борба, са врло јасном расподјелом добра и зла, сем пословичног британског цинизма, показала је и потпуни бесмисао. Нарочито онда када је Виши суд 2006. пресудио у корист острвљана! Чудо могућег повратка кући је, макар за тренутак, затреперило. Ипак, Влада Британије је политичким дриблинзима и неформалним притисцима успјела да издејствује укидање те пресуде на Апелационом суду. Прогнаници су потом, у више наврата, тражили дозволу да макар посјете гробље и одају помен својима, али је и то одбијено. Иако случај Дијега Гарсије у потпуности одговара дефиницији злочина против човјечности, Европски суд за људска права и Међународни суд правде су се прогласили ненадлежним из различитих, формалних, а увредљиво бесмислених разлога. Изненађени? Још једно грубо подсјећање да у међународном систему владају уличарске максиме, те да су норме међународног права играчка за слабе са којима се моћни играју у доколици, односно само у недостатку директног интереса.

САД су користиле базу на Дијега Гарсији за све НАТО ратове у том дијелу свијета. Такође, потврђено је да се на острву налази ЦИА затвор у ком се, Абу Граиб техникама, монструозно муче заробљеници, безнадежно искључени из било каквог правног поретка. Зато се, као врхунац цинизма, у иначе врло оштрој конкуренцији, издваја одлука британске владе 2010. којом Шего архипелаг проглашава „морским, природним резерватом”. Значи, оних пар милиона тона америчког челика и жељеза се ушушало у нетакнуту природу! Да лудило буде употпуњено, та одлука јасно имплицира да би прогнани Британци, некад домицилно становништво Дијега Гарсије, својим евентуалним повратком нарушили природни склад острва, за разлику од већ присутних америчких војника и њиховог „еколошког” арсенала! Американци су, како се види из једног од дописа објављених на „Викиликсу”, били потпуно одушевљени тим сјајним запажањем и

одлуком британске Владе.

Дијего Гарсија је обједињујућа метафора за изгубљени рај Атлантиде и библијску тежњу његових становника да се, након деценија изгнанства, једног дана врате у своју земљу. Високо интонирана иронија овог случаја је и у томе што се, изгледа, „формални” Британци безуспјешно покушавају вратити у – Британију. И то им, братски, већ пола вијека, онемогућавају Британци и Американци. Стога, нисмо нимало зачуђени што се америчка база на Дијего Гарсији зове: „Правда”! Бар ми смо навикли на сатанистичку иронију из кухиње „милосрдних анђела” НАТО-а.<

Објављено: понедељак, 28. септембар 2015, 22:49h

(Извор: [ИН4С](#) . Обрада и опрема: „Нација Прес”)

***

Аутор је председник Извршног одбора Матице српске у Црној Гори и професор на Природно-математичком факултету у Подгорици.

Рођен је 12. априла 1974. у Никшићу. Докторске студије из области математике завршио је на Florida Atlantic University (САД), 2008. године.

Важнији радови: □ Vladimir Božović, *Factorization of finite groups*, VDM Verlag, ISBN: 978-3-639-12946-5, 2009; □ Daniel Socek, Vladimir Božović and Dubravko Čulibrk, *Securing Biometric Templates where Similarity is Measured with Set Intersection*, ICETE 2007, CCIS (Communications in Computer and Information Science) 23, str. 139-151, 2008; □ Vladimir Božović, Nicola Pace, „Factorization of groups using free mappings”, *Journal of Algebra and its Applications*, 7(5):647-662, 2008.

Добитник је награде за најбољег ученика никшићке гимназије 1993. године. Оснивач је и први предсједник НВО Академска алтернатива и пројект менаџер информативног портала ИН4С.

***